

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 11

Lýsingarprísir fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 20. mars 1948

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

22 árg.

Fiskiskapssáttmálar

Henda ósemjan millum útgerðarmenn og fiskimenn legðist niður, og skip öll eru farin ella búgva seg til at fara.

Eingin man ynskja eftir, at ósemja skal vera millum vinnu-menn, og at vinnan av teirri orsök skal stöðga. Tað er ikki minst í hesum tíðum neyðugt, at rógv og friður eru í vinnulivinum, og at allar hendur virka. Framleiðslan er hitt týðningarmesta, til hennara er allur fram-burður og öll uppbygging knýtt.

Men tá ið útgerðarmenn og fiskimenn fara at tingast um sáttmálar, so má okkurt vera at tingast um, og so kann ikki alt vera í lagi. Tann parturin, sum sigur upp sáttmálar dæmar sjálvandi ikki sáttmálan og vil hava hann broyttan. Her var eisini so álvarsmikið, at fiskimannafelögin boðaðu frá verkfalli.

Føroyingar eru litíð skrivandi menn. Ein hevur gitt sær til, at trætan stöð um netto- ella bruttosáttmála, men litíð er fram komið frá hvørgari síðu um hvønn sáttmála, partarnir av fullum huga kjósa sær ella hvørjar broytingar, teir vildu ynskt. Fiskimenn hava ikki alment tikið til orða, hvussu teimum líkar henda nýggja sáttmála. Öllum hevur tó ikki líkað hann, tí Suðuroya Fiskimannafelag læt verkfallið standa við, eftir at umbodsmáður Føroya Fiskimannafelags hevði undirskrivað. Hetta verkfall kundi tó ikki bera stórt úrslit. Í fyrsta lagi var tað bert ein litil partur av fiskimonnum, ið streikaðu, og í øðrum lagi sigldu Norðan-skiparar við Suðuroyaskipum og við teirri manning, teir hövdu við sær norðan ifrá og lótu Suðuroyingarnar liggja eftir. Hesin atburður vitnar ikki um stórvegis samanhald fiskimanna millum. — Onkur sigur sjálvandi, at hesin kuldin millum Norðoyafiskimenn og Suðuroya fiskimenn rennur úr tí, at Suðuroyingar skildu seg burtur úr felagsskapinum, og so eisini, at Suðuroyingar í slíkum förum altíð eru uppreistrarmenn og birta ófrið.

Sagt skal vera, at tað, at Fiskimannafelagið slitnaði sundur var á ongan hátt til nakran frama.

Um tú so heldur, at stírt kann ganga í einum felagi, so er altíð betri at standa saman enn at bróta seg út. Samanhald styrkir, men spjading ger veikt.

Viðvikandi ófriðalyndi í Suðuroyingum, so er tó í hesum umrødda føri tað at visa á, at alt kann ikki vera í lagi millum fiskimenn norðanfyrir og teirra útgerðarmenn. Tað frættist nettupp, at fiskimenn norðanfyrir hava verið fyrir rættinum við sínum útgerðarmanni (ella útgerðarmonnum, tí fleiri trætumál skulu liggja frammi). Og tá ið soleiðis stendur til, ber ikki væl til, at báðir partar skulu seta seg somu megin borið.

— Í hesum trætumálum vita menn, at eingin partapolitikkur hevur verið uppi í. Kunnugt er eisini, at fiskimenn hava so ójavna stöðu í politikki, at tað kann ikki ávirka nakran. Teir kunna í partapolitikki nettupp sita undir liðini á somu monnum, sum teir trælast við um fiskiskapssáttmálar og fara fyrir rættin við um avrokning.

Hesi trætumál, sum eru frammi hvørt ár, mugu beinast burtur. Einaferð mugu sáttmálar fáast, ið vara og eru báðum pørtum í lagi. Trætur í vinnulivi og illemja föra til afturgongu og stjórnaðkreppur.

Útheimurin

Stór og áhugaverd tala av Truman presidenti

Eitt hitt mest áhugaverda hesa vikuna var tala Trumanns í Kongressini. Hann loysti heitt av og gav Ruslandi alla skuld fyrir, at friðarroyndirnar vóru komnar so stutt. Teir hövdu mótmælt öllum uppskotum. Hann segði eisini, at stöðan í Europa var sera vandamikil. Kommunisman tók valdið alla staðni, og Sovjetsamveldið stóð aftan fyrir. Amerika kundi ikki longur standa sum áskoðari. Hjálp mátti verða latin til Europa og beinan vegin. Amerika mátti hava verndarskyldu, og landið mátti vápna seg av öllum alvi. Teir vildu frið, segði hann, men aftan fyrir friðarviljan mátti makt og styrki standa.

Russar svara aftur og biðja slavisku fólkin standa saman og móta »imperialismuni«. — Heimurin stendur í tveimum bólkum, og allar brýr verða brotnar.

Vestureuropa ger sáttmála sínámillum

Fimm lond í Vestureuropa, Bretland, Frakland, Háland, Belgia og Luxembourg hava havt fund í Brüssel um figgarligan og verndarligan sáttmála. Hann var so undirskrivaður ónsdagin í hesi vikuni. Londini skulu hava fast figgarligt sam-arbeiði, og verða tey álopin, skal hvørt koma øðrum til hjálpar.

Hin vestureuropeiska unióinin er komin í ljósmála. Hvat munnu Norðurlond fara at gera? Tey hava enn ikki valt, men kunnu tey halda seg uttan veltað?

Verkfall

Tað verkfallið, sum nú er komið at enda, hevur lært meg millum annað tað, at vit beinan vegin nú megu byrja at búgva okkum soleiðis út, at eitt nýtt verkfall, um tað verður, ikki skal renna okkara egnu fyrir-tókur um koll.

Bardagin millum teir privat-kapitalistisku reiðarar og arbeidsgevarar øðrumegin og fiskimenn og arbeidarar hinu megin, má ikki föra til tess, at arbeid-arafyrir-tókur og fiskimannaskip skulu koma uppi bardagan. — Koma okkara egnu skip og virkir í bardagan, so megu tey

standa á okkara egnu síðu í bardaganum og ikki umvent.

Onkur vil kanska siga, at hetta hastar ikki at hugsa um, tí beint nú verður ikki verkfall. Men hetta er blóðskeiv hugsan, tí her er nakað, sum má skipast í rætt lag, og henda umskipan tekur tíð. Hugsan mín er tann, at arbeidara- og fiskimannavirkir og skip ganga saman í eitt felag, sum so tingast við arbeidara- og fiskimannafeløg um allar sáttmálar leyst frá teim tingingum, sum fara fram millum arbeidarar og fiskimenn øðrumegin og teir kapitalistisku arbeidsgevarar og reiðarar hinu megin.

Sum formaður fyrir einum fiskimannafelag vil eg her við rætta bróðurhond til allar arbeidarafyrir-tókur og öll fiskimannaskip og lovi at eg av allari megi skal arbeida fyrir at forða bróðurstriði, men eitt er givið at arbeidast má í friðartíðum at leggja hetta í rætta legu, tí hendir tað einaferð aftur, at verkfall kemur, so má alt hetta verða fyrireikað fram-an undan. Tá ið verkfallið er vordið ein verunleiki, verður tað nógv óvseint, tí tá gerst þúra einki

J. H. Danbjørg.

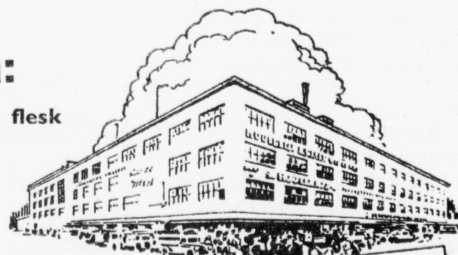
Handverksmenn!

Allir handverksmenn í Havn-ar Arbeidsmannafelag verða bidnir at koma á skrivstovu felagsins í seinasta lagi 5. april í ár. Har skulu teir geva upp-lýsingar um fullt navn og yrki, føðingarstað -ár og -dag. Nevndin.

Vit lata:

Feskt kjøt og flesk
pylsur
feitivörur
livurpostei
salatir
konserves

S. HOULBERG A/S
Kødbyen, København.

UMBOD:
B. MORTENSEN
TØRSHAVN
Telefon 326